

Світлана Добровольська
м. Тернопіль

ІННОВАЦІЇ В ЕКСКУРСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Анотація: У статті розкрито інноваційні напрями проведення екскурсій, значення інноваційних технологій як складової частини в екскурсійному супроводі, діяльності; виявлення найбільш перспективних інновацій для підвищення конкурентоспроможності екскурсійних послуг на туристичному ринку.

Ключові слова: екскурсія, інновації, інноваційний екскурсійний продукт, нововведення, інноваційні технології в туризмі.

Для того щоб залишатися затребуваними в умовах конкуренції, туристичні підприємства повинні постійно розвиватися. Сьогодні роль інновацій в туризмі неможливо переоцінити, перш за все, тому, що вони представляють собою метод конкуренції. Підвищенню вимог до проведення екскурсій, впровадження нових технологій, форм, методів в екскурсійну діяльність – це ті вимоги, які висуває екскурсант ХХІ ст. Інновації в екскурсійній діяльності сприяють успішному просуванню екскурсійних послуг на туристичному ринку, вони дають перевагу одній екскурсії над іншою. Важлива роль при цьому відводиться як підготовці екскурсоводів, так і якісній розробці самої екскурсії, освоєння нової методики і техніки її проведення. Такі вимоги і дають нового поштовху для розвитку сучасної екскурсійної справи.

Екскурсійний продукт можна назвати інноваційним за умови використання новітніх ІТ-технологій, конструктивно нових форм і методів створення та впровадження туристичного продукту. У розробці інноваційного продукту беруть участь маркетологи, фахівці з реклами, методисти, професійні екскурсоводи.

Інновації в екскурсійній діяльності можуть бути:

- інноваціями екскурсійного продукту;
- інноваціями в технології розробки і проведення екскурсій;
- технічними інноваціями в екскурсії;
- інноваціями в маркетингу і управлінні;
- персональними інноваціями (зовнішній вигляд, стиль екскурсовода) [4].

Інновації в проведенні екскурсій можна умовно поділити на два основні напрямки:

- з використанням нових форм і методів (проведення індивідуальних екскурсій, проведення інтерактивних, в т.ч. квест-екскурсій, костюмовані екскурсії, новітні музейні екскурсії, екскурсії з майстер-класами, екскурсії з ігровими елементами, прийом театралізації і анімації тощо),
- з використанням ІТ-технологій (мультимедійні технології, каталогізація об'єктів туристичної атракції, віртуальні музеї, віртуальні екскурсії, в т.ч. 3-D екскурсії, використання роботів-екскурсоводів, QR- кодів тощо) [1].

Серед матеріально-технічних інновацій екскурсійного бізнесу варто відзначити використання QR-кодування, GPS-екскурсоводів, радіогідів в музеях, програмних аудіогідів, створення інтерактивних і віртуальних музеїв.

На сьогодні в Україні великою популярністю користуються квест-екскурсії. В результаті організації квест-екскурсій як інноваційного екскурсійного продукту підвищується конкурентоспроможність і якість екскурсійних послуг, забезпечується отримання додаткового доходу на туристичному ринку. Даний напрямок потребує активної пропаганди з боку туристських підприємств і навчальних закладів.

Все активніше в екскурсійному туризмі стали використовуватися QR-коди. Вони мають форму квадрата. Елементи коду (лінії і квадрати) містять інформацію, що зберігається в модулях. Кількість даних залежить від обсягу інформації, який можна зберегти. Перевагою впровадження QR-кодів є те, що для їх створення не потрібно отримувати ліцензію. Дана технологія доступна будь-якій людині, а використовувати її можна безкоштовно в будь-якій сфері, в тому числі і в екскурсійній діяльності.

QR-кодування та інші інформаційні технології все активніше використовуються в музейній практиці, а в екскурсійній справі все частіше використовують поняття «інтерактивний музей» і «віртуальний музей» [3].

Набирають обертів і сучасні інтерактивні екскурсії, зокрема, серед дитячої аудиторії. Такі екскурсії в музейних стінах більше схожі на чарівну казку або веселу пригоду.

Останнім часом набувають все більшої популярності віртуальні екскурсії, оскільки вони необхідні для допомоги людям з обмеженими можливостями, соціально незахищеним, студентам тощо. Серед переваг віртуальних екскурсій слід виділити доступність, можливість огляду в будь-який час, варіанти багаторазової “участі” в екскурсії й перегляду текстової інформації, ефект присутності. Серед недоліків віртуальних екскурсій виділяють неможливість поставити питання в режимі реального часу, залежність від творців: неможливо побачити те, що не включено до екскурсії [1].

Популярні нові ігрові види екскурсій під назвою «спайгеймс» (spygames) та «геокешинг» (geocaching). Спайгеймс – це гра, що складається з ланцюжка завдань. Суть її в тому, щоб відшукавши на місцевості ті чи інші пункти, в яких знаходиться залишений там знак або предмет, рухатися далі. Що стосується геокешингу, то це захоплююча гра-екскурсія, метою якої є пошук схованок за допомогою GPSприймачів [2].

Ще один вид перспективної інноваційної музейної екскурсії – Food-екскурсія – це мультижанровий формат, який дає можливість відвідати цікаву виставку, почути небанальну екскурсію і випити філіжанку кави в музейній кав’ярні. Історія, культура і гастрономія об’єднані в рамках єдиного проекту, що створює нові уявлення про музейне дозвілля [5, с. 169].

Інноваційні технології у туристичній галузі є вимогою часу, і дозволяють не тільки підвищувати якість послуг, але і раціонально використовувати всі наявні ресурси як для туристів, так і для власників туристичного бізнесу. Застосування таких інновацій дозволить підвищити якість і конкурентоспроможність екскурсійних послуг, а також забезпечити отримання додаткового прибутку на туристичному ринку міста і країни.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА:

1. Верес К. О. Інноваційні технології в екскурсійному супроводі / К. О. Верес [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitst>
2. В Украине появилась мода на геокэшинг. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.focus.ua/society/240665/>
3. Гуров С. А., Алексеенко М. А. Инновации в экскурсионном бизнесе // Бизнес и дизайн ревю. 2019. № 2 (14). С. 1.
4. Новиков В. С. Инновации в туризме. М.: Изд. центр «Академия», 2007. 207 с.
5. Т.Г.Сокол, И.И. Плискин. Инновационные способы и формы экскурсионной деятельности на рынке туристических услуг Украины Вчені записки Університету «КРОК». – 2017. – Випуск 47 с. 166- 170.